

Nieuwsbrief - OR Updates

Nummer 20, 2025

Redactie: prof. mr. E.C.H.J. Lokin, mr. drs. K.H. Boonzaaijer en mr. E.H. Leemreis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:854](#) 06-06-2025

Enquête FM1 Invest Germany B.V. (IV)

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2025:5734](#) 16-09-2025

(Voormalig) bestuurders Megahome/Eringa q.q.

[Ondernemingskamer Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2025:2275](#) 07-08-2025

Concernenquête autodemonontagebedrijf

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2025:4691](#) 29-07-2025

Nietigheid samenstel van rechtshandelingen en bestuurdersaansprakelijkheid

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2025:1519](#) 10-06-2025

Ontslag bestuurder stichting Quba c.s.

Rechtbank

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2025:5628](#) 17-09-2025

Statutair bestuurder aansprakelijk wegens onvoldoende toezicht op feitelijk bestuurder

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2025:13610](#) 30-07-2025

Bestuurdersaansprakelijkheid opkopers BMW's van Fremantle Highway

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2025:2982](#) 23-07-2025

Stichting Baron van Ittersumfonds/Kinderoord Schaarshoek B.V.

Antillen

[Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, ECLI:NL:OGCAA:2025:245](#) 20-08-2025

Bestuurdersaansprakelijkheid naar Arubaanse wettekst (Wetboek van Koophandel)

RECHTSPRAAK

Stichting Baron van Ittersumfonds/Kinderoord Schaarshoek B.V.

Een stichting die eigenaar is van een landgoed wil dat de exploitant van aangrenzende percelen het terrein aan haar te koop aanbiedt. Volgens de eisende stichting brengt de omzetting van de exploitant van stichting naar besloten vennootschap mee dat het voorkeursrecht (inhoudende een aanbiedingsplicht) uit een oude akte in werking treedt. De rechtbank oordeelt dat de omzetting onvoldoende waarborgen biedt voor de exploitatie volgens de oorspronkelijke doelstelling, waardoor de aanbiedingsplicht geldt. De gevorderde boetes wegens vermeende schending van exploitatiebepalingen worden afgewezen, omdat de feitelijke exploitatie niet strijdig is met de doelstelling van de exploitatie in de oude akte.

Feiten

De Stichting Baron van Ittersumfonds ('Ittersumfonds') is eigenaar van een landgoed en ruilt in 1969 percelen grond met Stichting Kinderoord ('de Stichting'). In de akte van 11 december 1969 worden erfdienstbaarheden vastgelegd op de door het Ittersumfonds aan de Stichting overgedragen percelen en ten laste van de Stichting verplichtingen opgelegd, waaronder een aanbiedingsplicht: bij voorgenomen vervreemding moet het terrein eerst aan het Ittersumfonds worden aangeboden, en een verbod voor de Stichting en haar opvolgende eigenaars om de percelen zonder schriftelijke toestemming van het Ittersumfonds te verhuren of op andere wijze in genot te geven aan derden.

De voorgeschreven aanbiedingsplicht en het hiervoor bedoelde verbod geldt niet indien van tevoren voldoende waarborgen bestaan dat na overdracht of verhuur door de Stichting of haar opvolgende eigenaars aan een derde niet zal worden afgeweken van een exploitatie overeenkomstig de doelomschrijving van de Stichting zoals deze had te gelden ten tijde van de akte van 11 december 1969. In 2015 wordt de akte van 1969 enigszins gewijzigd en wordt de

doelstelling van de exploitatie iets verruimd.

In 2019 heeft de Stichting de exploitatie van het terrein ondergebracht bij Summercamp Heino B.V. ('Summercamp'), een 100% dochter van StadLandBos Holding B.V., die delen verhuurt aan het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers ('COA') voor de opvang van minderjarige asielzoekers. In 2022 zet Stichting Kinderoord zich om in Kinderoord Schaarshoek B.V. ('Kinderoord'), met Stichting StadLandBos ('StadLandBos') als enige aandeelhouder. De doelstelling van Kinderoord wijkt af van de doelstelling van de Stichting zoals opgenomen in de akte van 1969.

Geschil

Het Ittersumfonds stelt dat de omzetting neerkomt op een vervreemding in de zin van de akte, omdat daardoor de zeggenschap verandert en de doelstelling niet langer voldoende wordt gewaarborgd. Het vordert dat Kinderoord het terrein binnen 21 dagen aan het Ittersumfonds te koop aanbiedt. Daarnaast vordert het boetes wegens overtreding van exploitatiebepalingen, onder meer door de verhuur aan Summercamp en het COA.

Kinderoord voert aan dat de omzetting slechts een rechtsvormwijziging is en geen vervreemding oplevert, omdat de feitelijke zeggenschap en exploitatie ongewijzigd blijven. Volgens haar is de exploitatie in overeenstemming met de doelstelling en zijn de contractuele waarborgen toereikend.

Oordeel rechtbank

De rechtbank overweegt dat de akte uit 1969 geen rekening houdt met omzetting naar een besloten vennootschap, omdat dat toen wettelijk nog niet mogelijk was. Er is sprake van een leemte, die wordt aangevuld met de redelijkheid en billijkheid (art. 6:248 BW). De kern van de afspraken is dat het terrein niet buiten de invloed van het Ittersumfonds mag raken zonder zekerheid over voortzetting van de afgesproken exploitatie.

Een besloten vennootschap verschilt wezenlijk van een stichting: een besloten vennootschap heeft aandeelhouders die het beleid bepalen en gerechtigd zijn tot het vermogen. De doelstelling van Kinderoord is bovendien ruimer dan die van de Stichting, terwijl StadLandBos niet aan die doelstelling is gebonden (hetgeen een vereiste was onder de akte van 1969 voor het niet gelden van de aanbiedingsplicht). Daardoor zijn de waarborgen voor het Ittersumfonds verminderd. De rechtbank stelt de omzetting daarom gelijk aan een vervreemding, waardoor de aanbiedingsplicht in werking treedt.

Kinderoord moet het terrein binnen 21 dagen na betekening van het vonnis te koop

aanbieden, tegen een door drie deskundigen vast te stellen prijs. De gevorderde dwangsom wordt gematigd en gemaximeerd.

De gevorderde boetes wijst de rechtbank af. De verhuur aan het COA voor de tijdelijke opvang van minderjarige asielzoekers, gecombineerd met een educatief en recreatief programma, past binnen de in 2015 aangepaste doelstelling. De exploitatie vindt niet met winstoogmerk plaats en de contractuele waarborgen zijn voldoende.

D.L. Westerbeek, oktober 2025

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 23-07-2025

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2025:2982

Zaaknummer: C/19/148412 / HA ZA 24-98

Rechters: S.B. van Baalen

Advocaten: J. Smit en A.M. Ubink

Wetsartikelen: 2:18 BW, 6:248 BW en 6:258 BW

RECHTSPRAAK

Enquête FM1 Invest Germany B.V. (IV)

De cassatieklachten van verzoekers over de beschikking van de OK gaan niet op. De OK heeft terecht geoordeeld dat zij niet bevoegd is om bepaalde grensoverschrijdende voorzieningen te treffen en dat een deel van de verzoeken onvoldoende bepaalbaar of juridisch ontoelaatbaar is. De eerder getroffen voorzieningen blijven gehandhaafd.

Introductie van partijen

FM1 Invest Germany B.V. ('FM1') staat aan het hoofd van een groep Duitse vennootschappen die zich toeleggen op belegging in en beheer van onroerend goed in Duitsland. FM1 is een joint venture tussen één van de verweerders ('de Bestuurder') en M.H.R.1 Investments Management Ltd. ('MHR1'). De Bestuurder houdt zich binnen FM1 bezig met de operationele uitvoering van de beleggingen en MHR1 met kapitaalverschaffing via Israëlische investeerders.

De December- en Mei-beschikking

Na verdenkingen van onregelmatigheden tegen de Bestuurder in 2021, ontstaan spanningen waardoor FM1 vanaf 4 augustus 2022 geen bestuur heeft. Bij beschikking van 20 juli 2023 (ECLI:NL:GHAMS:2023:1776, zie OR 2023-0202) beveelt de OK een onderzoek naar het beleid en de gang van zaken van FM1 en wijst de OK een tijdelijk bestuurder ('de Tijdelijk Bestuurder') en beheerder van de aandelen van de Bestuurder en MHR1 aan.

De Tijdelijk Bestuurder ondervindt tegenwerking van MHR1, haar bestuurder en diens broer ('de Broer') – allen tevens verweerder in onderhavige procedure. Deze tegenwerking leidt tot de beschikking van 6 december 2023 ('de December-beschikking') (ECLI:NL:GHAMS:2023:3507, zie OR 2024-0076), waarbij de OK nadere onmiddellijke voorzieningen treft. Deze onmiddellijke voorzieningen strekken tot onthouding van MHR1 en haar bestuurder van uitlatingen of gedragingen die de positie van de Tijdelijk Bestuurder als enig bestuurder van FM1 ondermijnen. Ook verbiedt de OK MHR1 en haar bestuurder om zonder toestemming van medebestuurders contact op te nemen met contractspartijen van de

Duitse FM1-groepsvennootschappen. Verder moeten MHR1 en haar bestuurder binnen 24 uur het Duitse handelsregister en betrokken banken informeren via een door de Tijdelijk Bestuurder opgestelde brief waarin eerdere onjuiste uitlatingen worden rechtgezet en de rechtsgeldige benoeming van de Tijdelijk Bestuurder wordt erkend. De Broer wordt opgelegd het Duitse handelsregister te verzoeken tot inschrijving van de Tijdelijk Bestuurder bij de FM1-groepsvennootschappen, met herroeping van eerdere berichten. Dit alles op straffe van dwangsommen.

MHR1 gaat in cassatie, welk cassatieberoep door de Hoge Raad op 20 december 2024 wordt verworpen met toepassing van artikel 81 lid 1 RO (ECLI:NL:HR:2024:1893). FM1 en de Tijdelijk Bestuurder ('FM1 c.s.') verzoeken de OK vervolgens wederom onmiddellijke voorzieningen te treffen, waarbij MHR1, de Bestuurder en overige verweerders ('MHR1 c.s.') een tegenverzoek indienen dat onder meer strekt tot opheffing van de in de December-beschikking getroffen voorzieningen. De OK wijst het verzoek en de tegenverzoeken af bij beschikking van 8 mei 2024 ('de Mei-beschikking') (ECLI:NL:GHAMS:2024:1297, zie OR 2024-0139). Daartegen komen FM1 c.s. en MHR1 c.s. in cassatie op.

Cassatieklachten

De principale cassatieklachten van FM1 c.s. komen op het volgende neer. Het oordeel van de OK in de Mei-beschikking valt niet te rijmen met de oordeelsvorming in de December-beschikking en is in elk geval ontoereikend gemotiveerd. De OK miskent ook dat onmiddellijke voorzieningen mede kunnen worden getroffen om eerdere voorzieningen te versterken of aan te vullen. Dit wordt door de OK onbegrijpelijk of ontoereikend gemotiveerd. Verder maakt de OK geen belangenafweging ten aanzien van de noodzaak tot treffen van de gevraagde onmiddellijke voorziening in de Mei-beschikking. Dit motiveert de OK ook onvoldoende. De OK motiveert ontoereikend of onbegrijpelijk dat het verzoek tot het treffen van een voorziening uit de Mei-beschikking te onbepaald is om te kunnen worden toegewezen. Verder heeft de OK het verzoek van FM1 onjuist gelezen, aangezien het verzoek strekt tot een tijdelijke maatregel om effectiviteit van eerder gegeven onmiddellijke voorzieningen te waarborgen en niet de strekking heeft om de toegang tot de Duitse rechter te ontzeggen. Daarnaast maakt de OK onvoldoende duidelijk waarom voor het gevraagde ingrijpen geen grond bestaat. Ten slotte ziet de OK ten onrechte geen samenhang tussen verzochte voorzieningen, aldus FM1 c.s.

MHR1 c.s. voert incidentele cassatieklachten aan. Volgens MHR1 c.s. motiveert de OK onvoldoende waarom de December-beschikking geen betrekking had op de Broer als bestuurder van een van de aan FH1 gelieerde Duitse vennootschappen. Verder vormen de onmiddellijke voorzieningen uit de December-beschikking een procedeverbod, hetgeen

door de OK onjuist of onvoldoende wordt gemotiveerd, aldus MHR₁ c.s.

Conclusie A-G

De A-G concludeert dat geen van de klachten in cassatie doel treft (ECLI:NL:PHR:2025:365). Volgens hem is het oordeel van de OK juridisch juist en toereikend gemotiveerd. Daarbij benadrukt de A-G onder meer dat de situatie ten tijde van de December-beschikking wezenlijk verschilde van die ten tijde van de Mei-beschikking, waardoor de eerste klacht niet slaagt. Ook meent de A-G dat de tweede en derde klacht niet slagen, nu zij voorbijgaan aan de onbevoegdheidsverklaring van de OK. Gezien de territoriale reikwijdte van het enquêterecht komt de OK immers niet toe aan een inhoudelijke beoordeling of belangenafweging. Om diezelfde reden falen ook de vierde en vijfde klacht: de eerste vanwege de territoriale beperking, de tweede omdat de motivering van de OK niet als onbegrijpelijk of ontoereikend kan worden aangemerkt. De zesde klacht treft evenmin doel. De A-G acht het oordeel van de OK juist dat toewijzing van het verzoek zou neerkomen op de ontzegging van toegang tot de Duitse rechter; iets waartoe de OK niet bevoegd is. Ook de zevende klacht slaagt niet, nu het Duitse handelsregister inmiddels heeft aangegeven de registraties op te schorten. Daarmee ontbreekt de grond voor ingrijpen door de OK. De laatste klacht bouwt voort op deze klacht en deelt dan ook diens lot. Verdere toelichting acht de A-G overbodig.

Ten aanzien van het principale en incidentele cassatiemiddel adviseert de A-G toepassing van artikel 81 lid 1 RO. De A-G adviseert verwerping van zowel het principale als het incidentele cassatieberoep.

Beoordeling Hoge Raad

De Hoge Raad oordeelt dat de klachten niet leiden tot vernietiging van de beschikking. Dit oordeel behoeft geen nadere motivering op grond van artikel 81 lid 1 RO. Het oordeel van de Hoge Raad leidt tot verwerping van zowel het principale beroep als het incidentele beroep. FM₁ c.s. en MHR₁ c.s. worden veroordeeld in de kosten.

S.A. Slijkhuis, oktober 2025

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-06-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:854

Zaaknummer: 24/03077

Rechters: M.V. Polak, F.R. Salomons en K. Teuben

Advocaten: B.T.M. van der Wiel en H. Boom

Wetsartikelen: 81 lid 1 RO en 2:349a lid 2 BW

RECHTSPRAAK

Statutair bestuurder aansprakelijk wegens onvoldoende toezicht op feitelijk bestuurder

De curator in het faillissement van een vennootschap stelt de statutair bestuurder aansprakelijk op grond van artikel 2:248 BW. De bestuurder heeft de feitelijke leiding van de vennootschap in handen gegeven van zijn vader. De vennootschap is meerdere geldleningen aangegaan, terwijl duidelijk was dat de vennootschap deze niet kon terugbetalen. De bestuurder stelt alleen getekend te hebben voor de oprichtingsakte en zich verder niet met de vennootschap te hebben bemoeid. Daarom meent hij zich te kunnen disculperen op grond van artikel 2:248 lid 3 BW. De rechtbank overweegt dat het voor een geslaagd beroep op disculpatie nodig is dat de bestuurder toezicht heeft gehouden op het handelen van de feitelijk bestuurder én tijdig maatregelen heeft getroffen om de gevolgen van het onbehoorlijke bestuur van de feitelijk bestuurder af te wenden. Nu de bestuurder dit niet heeft gedaan, strandt zijn beroep op disculpatie.

De bestuurder heeft de feitelijke leiding van de vennootschap uit handen gegeven aan zijn vader. De vader verkeerde persoonlijk in staat van faillissement. De curator stelt dat de bestuurder zijn taken kennelijk onbehoorlijk heeft vervuld. De bestuurder was niet op de hoogte van de situatie binnen de vennootschap en heeft het daardoor laten gebeuren dat de vennootschap grote financiële verplichtingen aanging die de vennootschap nooit zou kunnen nakomen, omdat geen sprake was van activiteiten in de vennootschap en de vennootschap ook geen andere inkomstenbron had.

De bestuurder voert aan dat hij alleen de oprichtingsakte heeft ondertekend en verder op geen enkele wijze betrokken was bij de vennootschap. Volgens de bestuurder was het niet nodig toe te zien op het beleid dat door de vader werd gevoerd, hoewel hij stond ingeschreven als statutair bestuurder. De bestuurder erkent dat de vennootschap is opgericht met het enkele

oogmerk om het voor de vader mogelijk te maken een bankrekening te openen.

De rechtbank oordeelt dat de bestuurder zich niet aan zijn verantwoordelijkheden als bestuurder kan onttrekken enkel door te stellen dat de vader feitelijk het beleid van de vennootschap bepaalde. Het enkele feit dat de vader de feitelijke leiding had, is daarvoor onvoldoende. De bestuurder heeft het mogelijk gemaakt en toegelaten dat de vennootschap diverse financiële verplichtingen is aangegaan waarvan duidelijk was dat die verplichtingen nooit konden worden nagekomen, omdat de vennootschap geen activiteiten uitvoerde en de vennootschap geen andere inkomstenbron had. De vader en de vennootschap hebben grote bedragen van derden geleend. De vennootschap heeft borgstellingen afgegeven voor aan de vennootschappen van de vader verstrekte leningen. Ook is de vennootschap in kort geding hoofdelijk veroordeeld tot betaling van een groot geldbedrag aan derden.

De rechtbank oordeelt dat het verweer van de bestuurder dat hij geen bemoeienis had met de vennootschap geen grond is voor disculpatie. Voor een geslaagd beroep op artikel 2:248 lid 3 BW is namelijk nodig dat de bestuurder daadwerkelijk toezicht heeft gehouden op het handelen van de feitelijk bestuurder én tijdig maatregelen heeft getroffen om de gevolgen van het onbehoorlijke bestuur van de feitelijk bestuurder af te wenden. De bestuurder heeft in dit geval geen actieve rol ingenomen, hij heeft juist aangegeven nooit van plan te zijn geweest zijn wettelijke en statutaire plichten te vervullen.

De conclusie luidt dat de bestuurder niet heeft gehandeld zoals een redelijk denkend bestuurder in dezelfde omstandigheden gehandeld zou hebben. Het is aannemelijk dat dit een belangrijke oorzaak is van het faillissement. Van meet af aan was duidelijk dat de vennootschap de aangegane grote financiële verplichtingen nooit zou kunnen nakomen. De bestuurder is daarom aansprakelijk voor het boedeltekort.

H. Boven, oktober 2025

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 17-09-2025

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2025:5628

Zaaknummer: C/08/317695 / HA ZA 24-285

Rechters: D.N.R. Wegerif

Advocaten: S.J. de Vries en G.J. van Kammen

Wetsartikelen: 2:248 BW en 2:248 lid 3 BW

RECHTSPRAAK

Nietigheid samenstel van rechtshandelingen en bestuurdersaansprakelijkheid

In deze uitspraak in de Megahome-faillissementen oordeelt het hof over de nietigheid op grond van artikel 3:40 BW van ‘de achterkant’ van een paulianeus samenstel van rechtshandelingen. Of schuldeisers zijn benadeeld is bij nietigheid op grond van artikel 3:40 BW niet relevant. Omdat het doel van de opgezette constructie benadeling van schuldeisers was, had de constructie een onzedelijke strekking en was zij reeds daarom nietig. De bestuurder en/of feitelijk leidinggevende van de rechtspersonen die betrokken waren bij de dividenduitkering en de daarop volgende betalingen aan gelieerde partijen, die een centrale en beslissende rol had bij het bewust beperken van de verhaalsmogelijkheden van de schuldeisers, kan bovendien een ernstig verwijt worden gemaakt en is daarom persoonlijk aansprakelijk.

Inleiding, feiten en vorderingen

Deze zaak gaat over de nietigheid wegens strijd met de goede zeden en de openbare orde als bedoeld in artikel 3:40 BW van het samenstel van rechtshandelingen tussen verschillende vennootschappen, die onderling gelieerd zijn en waarvan steeds de uiteindelijke zeggenschap bij dezelfde persoon ligt. De rechtshandelingen in de opgetuigde structuur hadden tot doel de verhaalsmogelijkheden van de schuldeisers van de failliet zo veel mogelijk te beperken.

De Megahome-groep hield zich bezig met projectontwikkeling, waarbij zij agrarische gronden aankocht en deze na herbestemming met winst verkocht. Rabobank was daarbij haar belangrijkste financier. Vanaf 2009 gingen vennootschappen uit de groep een reeks complexe transacties aan met gelieerde partijen. In 2016 gingen de Megahome-vennootschappen failliet. De curator vernietigde daarop buitengerechtelijk het geheel aan transacties (art. 3:45 BW) en vordert een verklaring voor recht dat de overeenkomsten rechtsgeldig buitengerechtelijk zijn

vernietigd, dan wel dat deze nietig zijn, dan wel deze te vernietigen op grond van de pauliana. Ook vordert de curator te verklaren voor recht dat de (feitelijk) bestuurder van de Megahome-groepsvennootschappen en de vennootschappen zelf, onrechtmatig hebben gehandeld.

Nietigheid rechtshandelingen

Het hof oordeelt dat er geen andere reden voor het gehele samenstel van rechtshandelingen – het verstrekken van leningen en het overboeken van gelden naar een waaier van verschillende rechtspersonen – aan te wijzen is dan het frustreren van het verhaal van Rabobank door het verminderen van de ‘credit base’. Het samenstel van rechtshandelingen is in een andere procedure paulianeus geoordeeld, aangezien deze rechtshandelingen uitsluitend erop waren gericht om het aanwezige actief te onttrekken aan het verhaal van Rabobank en andere crediteuren. In deze procedure is het de curator te doen om ‘de achterkant’ van het samenstel van rechtshandelingen, die kennelijk niet door de vernietiging op grond van pauliana is geraakt.

Het hof oordeelt dat het gevolg van het paulianeuze samenstel van rechtshandelingen was dat het vermogen nog verder buiten het bereik van de gefailleerde vennootschappen kwam te staan en daarmee ook buiten het bereik van Rabobank. De hele constructie is daarmee opgezet met het doel om schuldeisers te benadelen, waarbij de vraag of vaststond of aannemelijk was dat schuldeisers daadwerkelijk zijn benadeeld in het kader van de beoordeling van nietigheid op grond van artikel 3:40 BW geen rol speelt. Dat appellant steeds benadrukt dat hij slechts zijn onderhandelingspositie met de Rabobank wilde verstevigen, laat onverlet dat de wijze waarop hij dit gestalte heeft gegeven, door al het actief weg te sluizen en buiten bereik van de Rabobank en andere schuldeisers te brengen, het oogmerk van benadeling van die schuldeisers impliceert.

Volgens het hof zijn de in de constructie tot stand gebrachte geldleningen geen normale intercompanygeldleningen. Zo waren er geen tussentijdse aflossingsverplichtingen opgenomen, geen zekerheden overeengekomen en hadden de leningen lange looptijden van twintig jaar met de mogelijkheid van de schuldenaar om deze eenzijdig met tien jaar te verlengen. Bij een specifieke lening is geen looptijd opgenomen en de aflossing zou in overleg gaan. Er was daarmee geen door de kredietgever afdwingbare aflossingsverplichting van de kredietnemer. Het hof oordeelt dat dit niet binnen het bestek valt van een normale bedrijfsfinanciering van werkmaatschappijen van een groep. De inhoud en het tijdstip van deze rechtshandelingen sluiten veel meer aan bij de opzet van appellanten om het vermogen van de nu failliete vennootschappen buiten het bereik van de schuldeisers daarvan te brengen. De constructie had volgens het hof daarom een onzedelijke strekking.

Het hof oordeelt tevens dat het in zijn algemeenheid niet juist is dat het systeem van de pauliana aan het aannemen van nietigheid op grond van artikel 3:40 BW in de weg staat. De pauliana richt zich namelijk mede op rechtshandelingen die zowel het oogmerk als het daadwerkelijke effect van benadeling hebben.

Het hof oordeelt voorts dat de verjaringstermijn van artikel 3:309 BW, die ziet op vorderingen uit onverschuldigde betaling, in dit geval ten gevolge van de nietig geoordeelde betalingen, pas gaat lopen nadat de benadeelde partij met de schade en de daarvoor aansprakelijke (rechts)perso(o)n(en) bekend is geworden. De curator vertegenwoordigt de boedel en het is de boedel, vertegenwoordigd door de curator, die hier als benadeelde partij is aan te merken. Het gaat daarbij om wetenschap van de curator en het is daarom niet bepalend voor de verjaring van de vordering van de boedel, wanneer schuldeisers als Rabobank bekend zijn geworden met de schade en de aansprakelijke persoon. De curator heeft immers een eigen zelfstandig vorderingsrecht.

Bestuurdersaansprakelijkheid

De bestuurder en/of feitelijk leidinggevende van de rechtspersonen die betrokken waren bij de dividenduitkering en de daarop volgende betalingen aan gelieerde partijen, die een centrale en beslissende rol had bij het bewust beperken van de verhaalsmogelijkheden van de schuldeisers, kan bovendien een ernstig verwijt worden gemaakt en is daarom persoonlijk aansprakelijk.

Het handelen als (feitelijk) bestuurder van de verschillende rechtspersonen heeft te gelden als handelen van die rechtspersonen en kan dan ook aan hen worden toegerekend. Daarmee hebben ook die rechtspersonen onrechtmatig gehandeld. Om het beoogde doel te bereiken hebben zij, de (feitelijk) bestuurder en de betrokken rechtspersonen, gebruikgemaakt van verschillende overeenkomsten van geldlening en vaststellingsovereenkomsten om het overboeken van de gelden en het ter beschikking stellen ervan aan andere rechtspersonen (achteraf) te kunnen verantwoorden. Een en ander is niet zozeer bedoeld om de verplichtingen van de schuldeiser en de schuldenaar over en weer vast te leggen, maar om de ware bedoeling van de betalingen te verhullen, namelijk het buiten bereik van de schuldeisers brengen van de gelden. De strekking van al deze overeenkomsten is benadeling van schuldeisers en daarmee zijn deze rechtshandelingen ter uitvoering van de verschillende overeenkomsten in strijd met de goede zeden en daarmee nietig als bedoeld in artikel 3:40 lid 1 BW. De rechtspersonen waren ook steeds op de hoogte van die ongeoorloofde strekking van de overeenkomsten, omdat het oogmerk van de (feitelijk) bestuurder (met zijn centrale rol in het geheel) om schuldeisers te benadelen, kan worden toegerekend aan de betrokken rechtspersonen. Dat leidt tot de slotsom dat de rechtspersonen naast de (feitelijk) bestuurder

aansprakelijk zijn voor de schade. Het hof oordeelt dat de (feitelijk) bestuurder voor het geheel aansprakelijk is en de rechtspersonen voor het bedrag dat ze hebben ontvangen.

D.R.C. Smit, oktober 2025

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 29-07-2025

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2025:4691

Zaaknummer: 200.336.190

Rechters: D.M.I. de Waele, J.P.H. van Driel-van Wageningen en A. van Hees

Advocaten: C.J. van Dijk en M.T. Nooijen

Wetsartikelen: 3:40 BW en 6:162 BW

RECHTSPRAAK

(Voormalig) bestuurders Megahome/Eringa q.q.

In deze uitspraak in de Megahome-faillissementen bekrachtigt het hof het vonnis van de rechtbank waarin de statutair bestuurder en feitelijk beleidsbepaler aansprakelijk zijn gehouden voor het boedeltekort in het faillissement van zeven vennootschappen. Het hof oordeelt dat de boekhouding niet op orde was, onder meer omdat een bankschuld van € 125 miljoen niet op de balans werd verantwoord en omdat een terugkoopovereenkomst van € 4,4 miljard niet in de administratie was verwerkt. Ook los daarvan is sprake van kennelijk onbehoorlijk bestuur, omdat onvoldoende informatie werd verstrekt aan de bank om een vermogensverschuiving te verbergen, waardoor Rabobank niet meer bereid was mee te werken aan een reddingsplan.

Inleiding en feiten

Dit arrest draait om de vraag of twee voormalige bestuurders van de NPB/Mega-groep hoofdelijk aansprakelijk zijn voor het tekort in de faillissementen van zeven vennootschappen. Voor de leesbaarheid worden zij aangeduid als de oud-bestuurder (oorspronkelijk statutair bestuurder en uiteindelijk economisch gerechtigde) en de statutair bestuurder (sinds september 2014 formeel bestuurder, terwijl de oud-bestuurder feitelijk de koers bleef bepalen).

De relevante gebeurtenissen spelen zich af tussen 2009 en 2016. In 2009 zegde Rabobank het krediet van de groep van € 125 miljoen op. In 2010 werd een nieuwe financiering overeengekomen, die Rabobank in 2012 opnieuw opeiste. In maart 2015 werd een voorovereenkomst gesloten om via een trustconstructie de schulden af te lossen. Deze regeling strandde in oktober 2015, omdat de bestuurders weigerden cruciale informatie te verstrekken. Uiteindelijk gingen de vennootschappen tussen 7 juli 2016 en 21 december 2016 failliet.

De onderneming bestond uit een omvangrijke vastgoedgroep met tientallen rechtspersonen. Diverse vennootschappen waren hoofdelijk verbonden voor de Rabobankfinanciering. Volgens de curator hebben de bestuurders tussen 2009 en 2016 activa overgeheveld naar gelieerde vennootschappen en stichtingen. Hierdoor werden verhaalsobjecten aan de gefailleerde vennootschappen onttrokken, terwijl de ontvangende partijen niet voor de Rabobankschulden verbonden waren.

De rechtbank Overijssel oordeelde in 2023 dat de bestuurders hoofdelijk aansprakelijk waren voor het tekort in de faillissementen van zeven vennootschappen. Ten aanzien van twee andere vennootschappen wees de rechtbank de vorderingen af, samen met enkele nevenvorderingen. Omdat de curator geen hoger beroep instelde, beperkt het geschil in hoger beroep zich tot het al toegewezen deel.

Beoordeling

Het hof bekrachtigt het vonnis. Daarbij wijst het hof op twee hoofdredenen: structurele schending van de administratieplicht en het frustreren van de reddingsregeling van Rabobank.

Ten aanzien van de administratieplicht stelt het hof, anders dan de rechtbank, vast dat de administratie ernstig tekortschiet. In 2013 werd bij een betrokken vennootschap door memoriaalboekingen een vordering van € 66 miljoen gecreëerd op een andere groepsmaatschappij. Daarnaast werd de bankschuld van € 125 miljoen na 2013 niet als kortlopende schuld op de balans verantwoord, maar slechts als een verplichting die buiten de balans bleef. Dit gaf een onjuist beeld van de vermogenspositie. Ook werden de verplichtingen uit zogenoemde terugkoopovereenkomsten van 23 juli 2009, ter waarde van € 4,4 miljard, niet in de administratie verwerkt en waren deze niet bekend bij de accountant. Deze tekortkomingen bleven bestaan in de drie jaar voorafgaand aan de faillissementen. Daarmee is sprake van kennelijk onbehoorlijk bestuur. Het wettelijke vermoeden dat dit een belangrijke oorzaak van de faillissementen was, is door de bestuurders niet weerlegd.

Ook los van deze administratieve tekortkomingen oordeelt het hof dat sprake is van onbehoorlijke taakvervulling in de referteperiode. In maart 2015 werd met Rabobank een voorovereenkomst gesloten om de activa van de groep in een trust onder te brengen en via verkoop de schuld binnen vijf jaar af te lossen. Toen Rabobank later inzage vroeg in eerdere overhevelingen, met name in een 'bouwclaimovereenkomst' van 2 juni 2009, weigerde de statutair bestuurder in oktober 2015 die overeenkomst te verstrekken. Volgens het hof hielden de bestuurders zo bewust het zicht op de overheveling verborgen. Zij hadden, gelet op een vonnis uit 2013, moeten begrijpen dat (delen van) die constructie ongeoorloofd waren en zo nodig moesten worden teruggedraaid. Door dit niet te doen lieten zij het belang van gelieerde

entiteiten prevaleren boven dat van de gefailleerde vennootschappen en hun schuldeisers. Het hof acht aannemelijk dat hierdoor de reddingsregeling strandde en het faillissement niet kon worden voorkomen.

Het verweer dat de vastgoedmarkt verslechterde en dat Rabobank zich hard opstelde, slaagt niet. De bestuurders onderbouwden dit onvoldoende. Ook een beroep op matiging (art. 2:248 lid 4 BW) wordt verworpen. Het hof benadrukt dat de oud-bestuurder ook na zijn formele aftreden in 2014 feitelijk leiding bleef geven. De statutair bestuurder was actief betrokken in de cruciale periode van 2014 tot 2016. Het beroep op verjaring faalt, omdat de vordering onder de gewone verjaringstermijn van vijf jaar valt. De kortere termijn van artikel 3:52 BW voor vernietigingsvorderingen is hier niet van toepassing.

Het hof bekrachtigt daarom het vonnis van de rechtbank. De beide bestuurders worden hoofdelijk veroordeeld tot betaling van het tekort in de faillissementen van de zeven vennootschappen en tot betaling van de proceskosten in hoger beroep. De uitspraak is uitvoerbaar bij voorraad.

S.W.M. Kessels, oktober 2025

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 16-09-2025

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2025:5734

Zaaknummer: 200.336.188

Rechters: G.P. Oosterhoff, D.M.I. de Waele en A. van Hees

Advocaten: C.J. van Dijk en M.T. Nooijen

Wetsartikelen: 2:10 BW en 2:248 BW

RECHTSPRAAK

Bestuurdersaansprakelijkheid naar Arubaanse wettekst (Wetboek van Koophandel)

Het Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba oordeelt dat de bestuurder aansprakelijk is voor het tekort in het faillissement, ongeacht of hij zich in de praktijk actief bezighield met het geheel van de bestuurstaken. Het ontbreken van capaciteiten of psychische klachten ontheft een bestuurder niet van zijn verantwoordelijkheid voor het bestuur van de vennootschap.

Inleiding

In deze zaak buigt het Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba zich over de aansprakelijkstelling van een statutair bestuurder voor het boedeltekort door een curator. De gefailleerde vennootschap, La Linda N.V. ('de Vennootschap'), voerde een onderneming die zich bezighield met de verkoop van huishoudelijke artikelen. De gedaagde in dit geding is, samen met zijn vader, statutair bestuurder van de Vennootschap. In februari 2019 is aan de Vennootschap voorlopig surseance van betaling verleend, later gevolgd door een definitieve surseance in 2020. Uiteindelijk is in december 2020 het faillissement uitgesproken. Enkele maanden vóór het uitspreken van de surseance, in maart 2019, is gedaagde uitgeschreven als bestuurder. Zijn vader overleed in 2021.

In 2022 stelt de curator in het faillissement van de Vennootschap de gedaagde persoonlijk aansprakelijk voor het tekort in het faillissement. De vordering van de curator is gebaseerd op de aansprakelijkheid van een bestuurder zoals neergelegd in het toen geldende artikel 106 Wetboek van Koophandel (WvK) en de aansprakelijkheid van de bestuurder in geval van faillissement van de Vennootschap, zoals neergelegd in het toen geldende artikel 116 WvK (ro. 4.2-4.4). In artikel 116 WvK is bepaald dat de curator, in geval van faillissement van een naamloze vennootschap en wanneer de toestand van de vennootschap geheel of gedeeltelijk is te wijten aan grove schuld of grove nalatigheid van de bestuurder, ten behoeve van de boedel van deze bestuurder schadevergoeding mag vorderen.

Vordering en verweer

In de aansprakelijkstelling wijst de curator op ernstige tekortkomingen in het bestuur. Zo zijn sinds 2015 geen jaarrekeningen opgesteld of gedeponneerd, is er geen behoorlijke administratie, zijn de loonbelasting en omzetbelasting (in Aruba: Belasting op Bedrijfsomzetten (BBO)) jarenlang onbetaald gebleven, bestaat er geen recente payrollinformatie en is er sprake van een structurele huurachterstand van miljoenen guldens (Arubaanse florin). Ook zijn schulden aangegaan zonder dat daar voldoende zekerheid of terugbetalingscapaciteit tegenover stond. Volgens de curator zijn deze omstandigheden het gevolg van onbehoorlijk bestuur, en vormen zij een belangrijke oorzaak van het faillissement (ro. 4.7).

Gedaagde verweert zich met het betoog dat hij feitelijk slechts 'op papier' bestuurder was en dat zijn vader en medewerkers in werkelijkheid het bestuur voerden. Hij zou bovendien niet over de vereiste capaciteiten beschikken en psychische problemen hebben gehad die hem verhinderden om als bestuurder te functioneren. Ook voert hij aan dat externe omstandigheden, zoals de renovatie van de binnenstad en later de coronapandemie, de voornaamste oorzaken van het faillissement zijn (ro. 4.8).

Oordeel

Het Gerecht wijst de verweren van de gedaagde van de hand (ro. 4.10-4.12). Als statutair bestuurder was gedaagde verantwoordelijk voor het geheel van de bestuurstaken, ongeacht of hij zich daar in de praktijk actief mee bezighield. Het ontbreken van capaciteiten of psychische klachten ontheft een bestuurder niet van zijn verantwoordelijkheid, tenzij wordt aangetoond dat hij volledig handelingsonbekwaam was, hetgeen hier niet aannemelijk is gemaakt. Ook de verwijzing naar de coronapandemie biedt geen soelaas, aangezien het faillissement reeds in gang was gezet voordat de pandemie uitbrak en bovendien onvoldoende concreet is onderbouwd dat de pandemie de doorslaggevende oorzaak is van het faillissement.

Het Gerecht stelt vast dat sprake is van grove schuld en nalatigheid. Er is geen aanvaardbare verklaring gegeven voor het feit dat niet is voldaan aan de administratie- en boekhoudplicht. Evenmin heeft de gedaagde weersproken dat jarenlang geen loonbelasting is betaald en de BBO niet is afgedragen, dat er geen recente payrollinformatie is, dat de huur structureel onbetaald is gelaten (voor meer dan 11,7 miljoen Arubaanse florin) en dat schulden zijn aangegaan zonder voldoende zekerheid en met onvoldoende terugbetalingscapaciteit. Aldus is sprake van grove schuld en nalatigheid van de gedaagde. Het zich als bestuurder niet van deze taken en verantwoordelijkheden kwijten en het in het geheel niet ingrijpen om benadeling van schuldeisers te (proberen te) voorkomen, is ernstig verwijtbaar. Door jarenlang geen jaarrekeningen op te stellen, geen belasting te betalen, geen huur te voldoen en nieuwe

schulden aan te gaan zonder enig zicht op de financiële positie van de onderneming, hebben de bestuurders nagelaten verplichtingen na te komen. Dit nalaten is ernstig verwijtbaar en heeft in belangrijke mate bijgedragen aan het faillissement van de Vennootschap. De verantwoordelijkheid daarvoor rust mede op de gedaagde. Zodoende is de gedaagde aansprakelijk voor het boedeltekort. Omdat de exacte omvang van dat tekort nog niet definitief kan worden vastgesteld, wordt voor het vaststellen van de hoogte van de schadevergoeding verwezen naar een schadestaatprocedure.

E. Ayerdem, september 2025

Instantie: Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba

Datum uitspraak: 20-08-2025

ECLI: ECLI:NL:OGEAA:2025:245

Zaaknummer: AUA202402913

Rechters: T.A.M. Tijhuis

Advocaten: Z.J.S. Soekander en C.M.F. Tsu-van der Weide

Wetsartikelen: art. 116 WvK

RECHTSPRAAK

Bestuurdersaansprakelijkheid opkopers BMW's van Fremantle Highway

Deze procedure betreft een vordering van BMW tegen de koper en haar bestuurders van auto's die aanwezig waren op een schip waarop brand heeft gewoed (de Fremantle Highway). De producent stelt dat de koper en haar bestuurders onrechtmatig handelen door de auto's, bestemd voor de export en beschadigd door de brand, in te voeren in de EU. De rechtbank stelt dat de koper inbreuk maakt op het merkenrecht van de autoproducent. Verder zijn de bestuurders zowel in hun hoedanigheid van bestuurder als privé aansprakelijk voor de geleden schade, nu zij wisten van de risico's verbonden aan de auto's en de positie van de autoproducent dat de auto's niet op de markt gebracht mochten worden.

Inleiding

Tijdens het vervoer vanuit Duitsland naar Taiwan van een lading auto's van Bayerische Motoren Werke Aktiengesellschaft ('BMW') is brand uitgebroken op de Fremantle Highway ('het schip'). Een gedeelte van de auto's is door de verzekeraar verkocht aan Womy Equipment Supply B.V. ('Womy'). Womy en haar bestuurders zijn tezamen gedaagden in deze procedure. In de koopovereenkomst tussen de verzekeraar en Womy is onder meer uitdrukkelijk opgenomen dat BMW zich op het standpunt stelt dat de auto's niet in het verkeer mogen komen en zich verzet tegen verdere verhandeling van de auto's.

Merkenrecht

Bij een eerdere beschikking van de voorzieningenrechter is aan BMW verloop verleend om conservatoir beslag tot afgifte te leggen op de auto's. In de huidige procedure stelt BMW voorop dat gedaagden inbreuk maken op haar merkenrecht en modelrecht door de auto's in te voeren en in het verkeer te brengen in de EU. De invoering en verhandeling zijn onrechtmatig

jegens BMW nu deze verhandeling reële veiligheidsrisico's en risico's voor de volksgezondheid met zich brengt. Gedaagden stellen onder meer dat BMW geen gegronde redenen heeft zich te verzetten tegen verhandeling van de auto's in de EU.

Ten aanzien van de merkenrechtelijke vorderingen oordeelt de rechtbank samenvattend dat BMW zich op haar merkenrecht kan beroepen nu de auto's niet met haar toestemming zijn ingevoerd in de EU. De rechtbank stelt de merkinbreuk vast nu gedaagden de auto's hebben aangeboden in de EU terwijl deze zijn geplaatst onder de regeling extern douanevervoer.

Bestuurdersaansprakelijkheid

BMW stelt dat de bestuurders een persoonlijk en ernstig verwijt kan worden gemaakt en dat zij zowel persoonlijk als in hun hoedanigheid van bestuurders onrechtmatig handelen. Zo zouden zij de indruk hebben gewekt op persoonlijke titel te handelen, en waren zij bekend met de aanzienlijke veiligheidsrisico's die het gebruik van de auto's met zich zou kunnen brengen.

De rechtbank stelt voorop dat wanneer een vennootschap een onrechtmatige daad of wanprestatie pleegt, de hoofdregel is dat enkel de vennootschap aansprakelijk is voor de daaruit voortvloeiende schade. Voor aansprakelijkheid van de bestuurder, naast de vennootschap, zal slechts plaats zijn indien de bestuurder een persoonlijk ernstig verwijt kan worden gemaakt op de grond dat hij dat handelen in verband met de kenbare belangen van de benadeelde had behoren te voorkomen. Ook kan sprake zijn van aansprakelijkheid van een bestuurder op grond van een ernstig persoonlijk verwijt wanneer hij een zorgvuldigheidsnorm overtreedt die op de bestuurder persoonlijk rust.

De rechtbank overweegt dat de bestuurders allen individueel, rechtstreeks en nauw betrokken waren bij de aankoop van de auto's. Hen was vanaf het begin duidelijk dat BMW niet wilde dat de auto's op de markt zouden komen vanwege mogelijke gezondheidsrisico's. Bovendien had het voor hen duidelijk moeten zijn dat de auto's nog niet waren ingevoerd. Nu de bestuurders zelf stellen dat zij ervaren waren in het internationaal zakendoen, hadden zij moeten weten dat de rechten van BMW niet zijn uitgeput en dat het desondanks invoeren van de auto's een inbreuk zou opleveren. Nu zij deze inbreuk niet hebben voorkomen, hebben zij als bestuurder ernstig verwijtbaar en in privé individueel onrechtmatig gehandeld.

De rechtbank oordeelt dat de bestuurders aansprakelijk zijn voor de door BMW geleden schade. Ook worden de vorderingen tot afgifte van de auto's en tot winstafracht toegewezen.

T.M. Goudzwaard, oktober 2025

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 30-07-2025

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2025:13610

Zaaknummer: C/09/660624

Rechters: E.F. Brinkman

Advocaten: H.J. Koenraad, D.E. Stols, T. Geerlof en C.D. ten Heuvelhof

Wetsartikelen: 6:162 BW

RECHTSPRAAK

Concernenquête autodemontagebedrijf

Deze zaak betreft een enquêteverzoek betreffende een familiebedrijf met meerdere vennootschappen waarin twee broers ieder 50% aandeelhouder en bestuurder zijn. De verhouding tussen hen is duurzaam en ernstig verstoord. Pogingen tot mediation en het sluiten van een vaststellingsovereenkomst zijn herhaaldelijk mislukt. De OK oordeelt dat er gegronde redenen zijn om te twijfelen aan het beleid en de gang van zaken binnen de vennootschappen. De impasse schaadt het vennootschappelijk belang en maakt de onderneming onwerkbaar op aandeelhouders- en bestuursniveau. Ontvlechting wordt als enige reële oplossing gezien. Broer 2 heeft ter zitting verklaard niet bereid te zijn de aandelen van broer 1 over te nemen tegen een door de OK vast te stellen prijs. Gelet op de hiervoor genoemde omstandigheden is de OK van oordeel dat bij deze stand van zaken het belang van de vennootschappen vergt dat het aandeelhouderschap van broer 2 eindigt. Het verzoek van broer 1 om broer 2 te bevelen de door haar gehouden aandelen in de vennootschappen over te dragen tegen een door de OK vast te stellen prijs zal om die reden worden toegewezen.

Feiten

De zaak betreft twee broers ('Broer 1' en 'Broer 2') die elk via hun eigen vennootschap indirect 50% van de aandelen houden in een ondernemingsgroep die een circulair autodemontagebedrijf runt, met aan de top 'Vennootschap A'. Onder Vennootschap A hangt 'Vennootschap B' en daaronder hangt 'Vennootschap C' (de drie gezamenlijk: 'de Vennootschappen'). Beide broers zijn tevens (indirect) bestuurder van de concernvennootschappen en ieder is zelfstandig bevoegd om Vennootschap A te vertegenwoordigen. Sinds het jaar 2000 runnen de broers de onderneming gezamenlijk.

Al jarenlang zijn de verhoudingen tussen de broers ernstig verstoord. In 2020 is geprobeerd via mediation verbeteringen aan te brengen in de samenwerking, maar zonder succes. De mediator leverde op 23 mei 2024 een eindverslag waarin werd geconcludeerd dat er 'in de basis geen vertrouwen meer is tussen de twee broers' en dat de situatie onwerkbaar was geworden.

In maart 2025 is een concept-vaststellingsovereenkomst opgesteld waarin onder meer stond dat Broer 2 de aandelen van Broer 1 zou overnemen voor € 2.000.000, mits hij binnen 12 weken financiering kreeg. Deze overeenkomst is echter niet ondertekend door Broer 1. Op 1 april 2025 heeft Broer 2 Broer 1 en diens vennootschappen in kort geding gedagvaard, met vorderingen tot nakoming van de concept-vaststellingsovereenkomst en schorsing van bestuurders. Deze vorderingen zijn bij vonnis van 20 juni 2025 afgewezen door de voorzieningenrechter van de rechtbank Den Haag (ECLI:NL:RBDHA:2025:15766; zie OR 2025-0171).

Verzoek en verweer

Broer 1 verzoekt de OK om: 1) een enquête te gelasten naar het beleid en de gang van zaken van de vennootschap, 2) een onmiddellijke voorziening te treffen, en 3) Broer 2 uit te stoten op basis van de geschillenregeling.

Broer 2 voert verweer, erkent wel dat de verhouding verstoord is, maar betwist dat op basis daarvan enquête en uitstoting aan de orde zijn; hij stelt dat ook Broer 1 in strijd zou handelen met het vennootschappelijk belang.

De gronden van de beslissing

Gegronde redenen

De verhouding tussen de twee broers, die samen aandeelhouder en bestuurder zijn, is al jarenlang ernstig en duurzaam verstoord. Deze verstoorde verhouding heeft een duidelijk negatieve invloed op het functioneren van de vennootschappen. De broers kunnen geen gezamenlijke besluiten meer nemen en staan lijnrecht tegenover elkaar over de te varen koers.

De impasse heeft geleid tot concrete problemen: de jaarrekening over 2023 is vertraagd vastgesteld, waardoor verplichtingen richting Rabobank niet tijdig zijn nagekomen, de relatie met de accountant is onder druk komen te staan en ook het personeel ervaart de gevolgen, wat blijkt uit meerdere ontslagen en klachten. De OK concludeert dat op zowel bestuurs- als aandeelhoudersniveau een onomkeerbare en onwerkbare situatie is ontstaan. Daarom wordt een onderzoek bevolen naar het beleid en de gang van zaken van de vennootschappen.

Onderzoek en onmiddellijke voorzieningen

De OK beveelt een onderzoek naar het beleid en de gang van zaken van vennootschap A, B en C vanaf 1 januari 2020, met bijzondere aandacht voor de oorzaak van de verstoorde verhouding tussen de broers. Gezien de huidige toestand van de vennootschappen acht de OK het noodzakelijk om als onmiddellijke voorziening een onafhankelijke derde als bestuurder van Vennootschap A en Vennootschap C te benoemen. Voor het treffen van aanvullende onmiddellijke voorzieningen ziet de OK voorlopig geen aanleiding. De aanwijzing van een onderzoeker wordt voorlopig aangehouden om te bekijken of de benoeming van de bestuurder al tot een oplossing kan leiden. Partijen of de bestuurder kunnen op elk moment verzoeken de onderzoeker aan te wijzen.

Verzoek tot uitstoting

Ten aanzien van de verzochte uitstoting stelt de OK voorop dat uitstoting slechts kan worden toegewezen wanneer een aandeelhouder door zijn gedragingen het belang van de vennootschap zodanig schaadt dat voortzetting van het aandeelhouderschap onredelijk is. Daarbij moet een belangenafweging plaatsvinden tussen het vennootschappelijk belang en het belang van de aandeelhouder om aan te blijven.

Vaststaat dat de verhouding tussen de broers duurzaam verstoord is en dat dit het functioneren van de vennootschap ernstig schaadt. Beide broers hebben bijgedragen aan het ontstaan en voortbestaan van de impasse. Hun verklaringen dat zij elkaar niet meer kunnen verdragen, maken duidelijk dat de situatie blijvend en onomkeerbaar is, met schadelijke gevolgen voor de onderneming en haar personeel.

De OK concludeert dat door het gedrag van beide aandeelhouders een onoplosbare impasse is ontstaan, waardoor het vennootschappelijk belang ernstig wordt geschaad. Broer 2 heeft ter zitting verklaard niet bereid te zijn de aandelen van Broer 1 over te nemen tegen een door de OK vast te stellen prijs, omdat hij mede met het oog op zijn leeftijd niet bereid is om het daarmee gepaard gaande financiële risico op zich te nemen. Gelet op de hiervoor genoemde omstandigheden is de OK van oordeel dat bij deze stand van zaken het belang van de Vennootschappen vergt dat het aandeelhouderschap van Broer 2 eindigt. Het verzoek van Broer 1 om te bevelen dat Broer 2 zijn aandelen in Vennootschap A overdraagt tegen een door de OK vast te stellen prijs wordt daarom toegewezen.

Prijs: deskundige en peildatum

Voor de vaststelling van de prijs van de over te dragen aandelen geldt dat Broer 2 recht heeft

op een reële en redelijke vergoeding. De OK zal op grond van artikel 2:339 lid 1 BW één deskundige benoemen om een deskundigenonderzoek uit te voeren en daarover schriftelijk te rapporteren. De deskundige dient binnen zes weken, of eerder indien mogelijk, een plan van aanpak en een begroting van de kosten van het onderzoek op te stellen en aan de OK te sturen. In de uiteindelijke beschikking zal de OK bepalen wie de kosten van het deskundigenonderzoek en -bericht draagt, maar vooruitlopend hierop komt het voorschot op de kosten van het deskundigenonderzoek ten laste van Vennootschap A.

C. Stukker, oktober 2025

Instantie: Ondernemingskamer Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 07-08-2025

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2025:2275

Zaaknummer: 200.350.602/01 OK

Rechters: A.W.H. Vink, C.C. Meijer, J.M. de Jongh, G. Boon en M.J.R. Broekema

Advocaten: M.M. Arts, F.A.L. Canovai, R.Q. Potter en C.R.B. Jonker

Wetsartikelen: 2:336a BW, 2:339 lid 1 BW, 2:340 lid 1 BW, 2:350 lid 1 BW en 2:349a lid 2 BW

RECHTSPRAAK

Ontslag bestuurder stichting Quba c.s.

Een bestuurslid van twee stichtingen wordt tijdens een bestuursvergadering ontslagen. De bestuurder vecht het besluit aan en stelt dat het ontslagbesluit nietig is wegens het ontbreken van zijn aanwezigheid bij de besluitvorming. In eerste aanleg oordeelt de rechtbank dat de besluitvorming inderdaad gebreken bevat en de besluiten daarom niet rechtsgeldig zijn genomen. Toch wordt de vordering van de bestuurder tot verklaring van recht afgewezen, omdat de bestuurder later alsnog in een, deze keer volgens de regels georganiseerde, bestuursvergadering zou worden ontslagen. De vordering tot verklaring van recht dat het bestuursbesluit nietig is, wordt in eerste aanleg dan ook afgewezen wegens een gebrek aan belang (art. 3:303 BW). De bestuurder stelt hoger beroep in. In een tussenvonnis stelt het hof middels een bewijsopdracht beide stichtingen in de gelegenheid om hun stelling dat de bestuurder wel degelijk bij het ontslagbesluit aanwezig was nader te onderbouwen. De in dat verband opgeroepen getuigen verklaarden alle drie dat de bestuurder wel bij het ontslagbesluit aanwezig was. Tegen deze achtergrond komt het hof in deze einduitspraak tot de conclusie dat op de betreffende datum een rechtsgeldig besluit is genomen tot het, met onmiddellijke ingang, ontslaan van de bestuurder als bestuurslid van beide stichtingen. Het hof bekrachtigt het vonnis van de rechtbank.

Geschil in eerste aanleg

In deze zaak gaat het om een geschil tussen stichting Quba ('Quba') en een aan Quba gelieerde stichting (stichting Europees Islamitisch Uitvaartfonds, 'EIUF') enerzijds en een ontslagen statutair bestuurder ('de Bestuurder') van Quba anderzijds. De Bestuurder werd in

2011 benoemd als statutair bestuurder van Quba. In 2021 wordt de Bestuurder ontslagen in een bestuursvergadering die wordt gehouden door de op dat moment twee andere bestuurders ('Bestuurder 2' en 'Bestuurder 3'). Bestuurder 2 gaat vervolgens over tot uitschrijving van de Bestuurder bij de Kamer van Koophandel (KvK) als bestuurder van Quba.

Bij de rechtbank vordert de Bestuurder een verklaring voor recht dat het ontslagbesluit genomen door Bestuurder 2 en Bestuurder 3 en alle opvolgende besluiten van Quba en EIUF (gezamenlijk: 'de Stichtingen') non-existent, althans nietig, zijn en de genomen besluiten vanaf het ontslagbesluit voor zover nodig te vernietigen. De Bestuurder voert kort gezegd aan dat geen geldige bestuursvergaderingen hebben plaatsgevonden toen is besloten tot het ontslag van de Bestuurder. Bijgevolg zijn er ook geen bestuursbesluiten genomen, aldus de Bestuurder. Ook de besluiten na het ontslagbesluit zijn volgens de Bestuurder non-existent, nietig of vernietigbaar nu de Bestuurder daarbij niet betrokken is geweest. De rechtbank is met de Bestuurder van oordeel dat er geen rechtsgeldig ontslagbesluit is genomen, zodat de vorderingen van de Bestuurder strikt genomen kunnen worden toegewezen. De rechtbank constateert echter tegelijkertijd dat als de vorderingen van de Bestuurder nu zouden worden toegewezen, Bestuurder 2 en Bestuurder 3 hem alsnog in een, deze keer volgens de regels georganiseerde, bestuursvergadering ontslaan. Daarmee zou hij zich in dezelfde situatie bevinden als nu. Aldus heeft de Bestuurder naar het oordeel van de rechtbank onvoldoende belang bij de gevorderde verklaring voor recht dat hij niet is ontslagen. De vorderingen in dat verband worden daarom op grond van het bepaalde in artikel 3:303 BW afgewezen.

Hoger beroep

De Bestuurder gaat tegen de uitspraak in hoger beroep. Daarin ontstaat een partijdebat over de vraag of de Bestuurder aanwezig was bij de bestuursvergadering waarop het ontslagbesluit is genomen. In een tussenuitspraak geeft het hof de Stichtingen een bewijsopdracht en stelt hen in staat nader bewijs te leveren van hun stelling dat de Bestuurder aanwezig is geweest op de bestuursvergadering waarop het ontslagbesluit is genomen. Aan deze bewijsopdracht is opvolging gegeven door drie getuigen op te roepen.

Het hof constateert dat de drie getuigen ieder hebben verklaard dat op de dag van het ontslagbesluit minstens één vergadering heeft plaatsgevonden waarbij is gesproken over het wel of niet kunnen aanblijven van de Bestuurders als bestuurslid van de Stichting(en). Verder stelt het hof vast dat de drie getuigen ieder, in enigszins wisselende bewoordingen, hebben verklaard dat op deze vergadering het besluit tot het moeten stoppen van de Bestuurder als voorzitter c.q. bestuurslid in stemming is gebracht, en dat zowel de andere aanwezigen, alsook de Bestuurder, daarmee hebben ingestemd. De drie getuigen hebben alle drie verklaard dat de Bestuurder daarbij wel heeft verzocht als imam te mogen aanblijven, maar dat de andere

aanwezig met dat verzoek niet hebben ingestemd.

Het hof komt tot het oordeel dat de verklaringen geloofwaardig zijn. De drie getuigen verklaren naar het oordeel van het hof duidelijk dat op de datum van het besluit van beide stichtingen een vergadering heeft plaatsgevonden, waarin het ontslag van de Bestuurder als bestuurslid ter stemming is gekomen en dat met dat voorstel alle aanwezigen, ook de Bestuurder, hebben ingestemd. Het hof overweegt daarbij dat er geen reden is om aan de geloofwaardigheid van de getuigen te twijfelen. Het mag zo zijn, zoals door de Bestuurder wordt aangevoerd, dat ieder van hen belanghebbend is bij de uitkomst van deze procedure – zij allen wensen immers niet de terugkeer van de Bestuurder als bestuurslid – maar die omstandigheid op zichzelf vormt geen reden voor twijfel over de geloofwaardigheid van hun verklaringen, aldus het hof.

Tegen deze achtergrond komt het hof tot de conclusie dat op de betreffende datum een rechtsgeldig besluit is genomen tot het, met onmiddellijke ingang, ontslaan van de Bestuurder als bestuurslid van beide stichtingen. Dat sprake zou zijn van een tekortkoming in de besluitvorming, die dit besluit op grond van artikel 2:15 lid 1 sub a BW vernietigbaar zou maken, is mede gelet op het bovenstaande naar het oordeel van het hof niet gebleken. Het hof bekrachtigt het vonnis van de rechtbank.

A. El Allaoui, oktober 2025

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 10-06-2025

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2025:1519

Zaaknummer: 200.326.944/01

Rechters: G.C. Boot, F.J. van de Poel en M.C. Bosch

Advocaten: O.J. Hennis en M.A.M. Euverman

Wetsartikelen: 2:15 BW en 3:303 BW